

Pewne problemy czasowego relatywizmu oceny

Johna MacFarlane'a

Jacek Wawer

jacek.wawer@uj.edu.pl

Uniwersytet Jagielloński, Kraków

S T R E S Z C Z E N I E

Przypomnę najpierw pokrótce kontrowersję dotyczącą przypisywania wartości logicznych zdaniom traktującym o przygodnej przyszłości. Następnie ujmę ten problem w ramach tak zwanej semantyki Ockhamowskiej. Kolejnym krokiem będzie próba zastosowania tej analizy semantycznej dla oceny prawdziwości zdań użytych w kontekście. Przedstawię teorię nadwartościowań Thomasona oraz odtworzę zarzuty Johna MacFarlane'a wobec tej teorii. Następnie zaprezentuję pozytywną propozycję MacFarlane'a, tj. relatywizm oceny. Wedle tej ostatniej koncepcji wartość logiczna użytego zdania zależy zarówno od kontekstu wypowiedzi, jak i od kontekstu oceny. Odtworzę sposób w jaki relatywizm radzi sobie z problemami teorii nadwartościowań. W kolejnym kroku pokażę jak przeformułować zarzuty MacFarlane'a, by stosowały się także do jego własnego relatywizmu oceny. Tak jak oryginalne zarzuty MacFarlane'a kwestionowały werdykt teorii nadwartościowań w sprawie oceny poprawności przeszłych wypowiedzi, tak moje zarzuty kwestionują werdykt relatywizmu w sprawie oceny poprawności kontrfaktycznych i możliwych wypowiedzi. Będę argumentował, że nie ma prostej linii obrony przed moimi zarzutami. Oprócz dyskusji bardziej formalnych problemów związanych z relatywizmem oceny, podniosę również pewne wątpliwości w stosunku do tej koncepcji, jako do normatywnej teorii praktyki językowej.